

og, medens jeg ikke tvivler om, at mange Men-
 neffer have det rette Hjertelag, saa tvivler jeg
 faameget mere om, at de, naar de ikke kunne
 komme til at udvøve deres Bødgjørenhed under den
 Form, de ville, og maaffe ofte lige overfor be-
 stemte Personer, ikke ville undlade at trække sig tilbage
 og undlade at yde det, som Ubenforstaaende kunde
 synes, at de efter deres Egne burde yde. — Det
 sagde 4de Medlem for 10de Kreds (Schøler)
 sagde, at det var hans Overbevisning, at det ikke
 vilde vare længe, forinden der opstod en alminde-
 lig Erkjendelse af, at det er kristelig Pligt at
 tage de Trængende under Armene og forhindre
 dem fra at komme under Fattigvæsenet. Jeg tror
 nu, at denne Erkjendelse allerede er tilsteede; men
 deraf følger ikke, at der er den samme Erkjendelse
 af, at man skal gaa netop den Vej, der anvises
 gjennem dette Lovforslag saavel som gjennem Loven
 af 8de Marts 1856. Jeg støtter denne Udtalelse
 ikke paa en Misillid til Menneskene, men paa
 Erfaringen, og det er jo en Kjendsgjerning,
 at Folk her i Landet nu i 16 Aar have kunnet
 lade deres frivillige Bidrag flyde ind i de Fattig-
 ges Kasse, men ikke have gjort det. Erfaringen
 synes saaledes at vidne om, at, om der end kan
 være Svagheder i Organisationen af de Fattiges
 Kasse, saa ligger Manglen paa Evrekraft og Virke-
 kraft dog ikke i selve Organisationen, men i den
 Vej, ad hvilken man har søgt at fremkalde —
 eller, lad os holde os til Sandheden og sige: søgt
 at fremtvinge Bidrag, der i Formen ere frivillige,
 men i Virkeligheden ikke ere det, og som derfor
 heller ikke have været store. Det er min Over-
 bevisning, at, vil man have frivillige Bidrag frem,
 skal Lovgivningsmagten ikke blande sig deri. Man
 skal ikke til Bestyrere sætte Folk, om hvilke det
 er tvivlsomt, hvorvidt de, der overhovedet ville
 give Noget, ville betro dem det. Der kan gjøre
 sig saamange Stemminger gjældende, som, det vil
 være klart for Enhver, der har levet sig ind i
 mindre Forhold, ville afholde Folk, selv om de
 ere nok saa villige til at give, fra at betro netop
 disse Mænd, hvad de ville give, og derfor er jeg
 for mit Vedkommende temmelig enig med det
 ærede Medlem for Kjøbenhavn (Madvig), som
 sagde, at han ansaa Udviklingen af de Fattiges
 Kasse gjennem Lovgivningen for at være en Hin-
 dring for det frivillige Fattigvæsens virkelige Frem-
 væxt. Jeg vilde ønske, at jeg tog feil, men det
 har ikke været mig muligt at se rettere, end at,
 jo mere man berører denne aarte Plante, desto
 mere udsætter man sig for, at den luffer sig, eller
 i alt Fald, at den søger ganske andre Veie end
 dem, man maatte ønske. For at finde den rette
 Vej i dette Forhold udfordres der ganske vist no-
 get Mere end et godt Hjertelag; der høves ogsaa
 nogen Reflektion til, man maa kunne overvinde
 sig og sige til sig selv: det er vel behageligere at
 give til den og den, men, skal Du kunne udrette
 noget Synderligt dermed, er det nødvendigt, at

Du underordner Dig og lader Andre besørge For-
 delingen af de Midler, som Du af et godt Sinde-
 lag vil give. Dette, mine Herrer, gaar lettere i
 de større Samfund, men det gaar ikke saa let i
 de mindre, fordi der som sagt kommer personlige
 Røvelinger og personlige Stemminger frem, som
 ville have deres Indflydelse ogsaa paa dette For-
 hold. Jeg er derfor af den Overbevisning, at
 man slog ind paa en feil Vej ved Loven af 1856,
 og jeg tror som sagt, at Erfaringen har godtgjort,
 at man da ikke valgte det Rette. Derfor tror
 jeg ogsaa, det er en yderligere Feil nu at ville
 forsøge paa endnu mere gjennem Lovgivningsbe-
 stemmelser at egalisere Bestyrelsen over hele Lan-
 det. Jeg tror, man i sin gode Villie og i sin
 gode Hensigt overser mange af de Skjær, som man
 netop ved at organisere Forholdet ad Lovgivningsveien
 vil støde paa, og jeg vil sige, at der efter min
 Overbevisning ligger et meget stort Skjær, endog-
 saa blot i den Bestemmelse, der findes i §. 2.
 Den er maaffe nødvendig, naar der overhovedet
 skal af Kommunerne kunne gives Bidrag til de
 Fattiges Kasse; da er det maaffe nok nødvendigt
 at organisere Sagen kommunevis, om jeg saa maa
 sige, men den, som kjender lidt til Forholdene,
 veed, at en af Grundene til, at de Fattiges Kasse
 ikke let kommer til at udrette Noget, er den
 Splid, den Kjerlighed for sine Egne fremfor An-
 dre, der ikke saa sjældent truer med at stille Sogne,
 der høre til samme Kommune, fra hverandre, og
 som i ethvert Tilfælde er et overmaade virksomt
 Moment til at neutralisere den Virksomhed, man
 tænker sig bragt tilveie gjennem de Fattiges
 Kasse. Desuden er det ikke Pengene alene, det
 kommer an paa. Naar man ikke blot vil
 organisere en separat Afdeling af Fattig-
 kassen — thi det indrømmer jeg, det kan man
 naturligvis gjøre gjennem disse Bestemmelser —
 men vil organisere en virkelig nyttig, kristelig, fri-
 villig Fattigunderstøttelse, da er det ikke Pengene
 alene, som det kommer an paa, men det er den
 Aand, som bærer hele Institutionen, og den, mine
 Herrer, er man ingenlunde sikker paa at kunne
 faae frem igjennem Lovforslagets Bestemmelser.
 De Herrer kunne være sikrere paa at faae den
 frem, naar de lade Sagen forme sig frit, thi da
 ville de Menneffer, være sig Mænd eller Kvinder,
 i Sognene, hvis Hjertelag fører dem til at gjøre
 noget Saadant, træde frem; det er kun Friheden
 og ingenfomhelst Lovordnet Institution, der er i
 Stand til at blæse den rette Aand ind i Forhol-
 det, den Aand, som man maa ønske, for at den
 frivillige Fattigunderstøttelse kan blive det, som
 den bør være. — Jeg lægger ikke Skjul paa, at
 jeg for mit Vedkommende ikke tror, at der er
 Stort at udrette paa Landet i dette Dieblit igjen-
 nem det frivillige Fattigvæsen. Dette tror jeg,
 som sagt, ikke, fordi man ikke der skulde have
 Hjertelag for de Fattige, men fordi man ikke hol-
 der af, at det, man giver, lægges under Andes